

BINEVESTITORUL

Fondat de L. I. AVERBUCH. — Redactor: M. TARLEV.

Redacția și Administrația: Sala „MIȘCAN”

Chișinău, str. Gh. Lazăr No. 90, Basarabia—România.

Inscris Trib. Lăpușna sub No. 3472/1938.

Ce devine Evreul prin credința în Iisus?

De cincisprezece ani începând, revista „Binevestitorul” se străduiește să îndrepte părerile greșite cari s’au cuibărit în mintile oamenilor, în ceea ce privește învățărurile Sf. Evanghelii despre poporul evreu.

Una dintre aceste erori este că Evreul credincios în Domnul Iisus devine, prin această credință, un prozelit.

Cu toate că din articolele noastre anterioare reiese implicit, care este învățatura Noului Testament în această privință, socotim că suntem datori față de Mântuitorul nostru și față de oameni să punem direct problema: ce devine Evreul prin credința în Iisus?

Sigur că ar trebui să-l numim prozelit, dacă ar fi să ne luăm după părerile acelor Evrei, cari urmăresc scopuri materiale, sau caută să se assimileze, să fie orice — numai Evrei nu, să se ascundă, să dispara în sânul diferitelor confesiuni. Astfel de Evrei sunt niște renegați, numiți pe drept în evreiește „meșumodim”, oameni nefiorociți, fără echilibru sufletesc, cei mai periculoși dușmani ai poporului nostru. Dar chiar de ne-ar fi prieteni, tot nu ne-am lua după părerile lor, fiindcă sunt păreri omenești. Noi vrem să ne călăuzim numai după Cuvântul lui Dumnezeu, Sf. Scriptură.

Noul Testament nu numește niciodată „prozelit” pe un Evreu care crede în Iisus, ci întotdeauna, „prozelit” este păgânul convertit la iudaism. Astfel spune în suși Mântuitorul (Matei 23,15): „Vai de voi, căturari și Farisei fătarnici!

Pentru că voi inconjurați marea și pământul, ca să faceți un tovarăș de credință; și, după ce a ajuns tovarăș de credință, faceți din el un fiu al gheenei, de două ori mai rău decât sunteți voi înșivă“. Cuvântul „prozelit“ vine dela grecescul „proselytos“ și înseamnă „nou venit“, „străin“. Dacă fariseii trebuiau să străbată mari și tări, ca să facă prozeliti, e la mintea oricui, că acești prozeliti nu erau Evrei, fiindcă Evreii erau de-acum membri ai iudaismului, iar nu „tovarăși de credință“ sau „străini“, cum era cazul cu păgânii cari treceau la iudaism. De altfel, aceasta se vede și din **alăturarea** cuvintelor „ludeu“ și „prozelit“: „Frigia, Pamfilia, Egipt, părțile Libiei dinspre Cirena, oaspeți din Roma, ludei sau prozeliti, Crețani și Arabi, ii auzim vorbind în limbile noastre lucrurile minunate ale lui Dumnezeu!“ (Fapt. Apost. 2,10–11).

„Vorbirea această a plăcut intregei adunări. Au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duhul Sfânt, pe Filip, pe Prohor, pe Nicanor, pe Timon, pe Parmena și pe Nicolae, un prozelit din Antiohia“ (Fapt. Ap 6,5).

Dacă nu prozelit, atunci **CE DEVINE EVREUL PRIN CREDINȚA IN IISUS?**

Nicăieri în Noul Testament nu este scris că prin credința în Mântuitorul, Evreul trece dela religia Dumnezeului lui Avraam, Isaac și Iacob, dela religia mozaică la vreo altă religie, sau că înainte de a crede în Iisus, el a

fost Evreu, iar după aceea nu mai e. Tocmai dimpotrivă. Sf. Apostol Petru spune în Faptele Apostolilor 3,13. „**Dumnezeul lui Avraam, Isaac și Iacov, Dumnezeul părinților noștri** a proslăvit pe Robul Său Iisus....“ Vezi și Fapt. Apost. 3,25—26 și Fapt. Apost. 5,30. Sf. Apostul Pavel spune: „**Îl mărturisesc că slujesc Dumnezeului părinților mei după Calea pe care ei o numesc partidă; eu cred tot ce este scris în Lege și în Prooroci..**“ (Fapt. Apost. 24,14) Apostul Pavel nu zice, dară, că **a fost Evreu și acum a trecut la altă religie;** ci, acum, **crezând în Iisus** și predicând Evanghelia mântuirii, el servește **Dumnezeului părințelor săi.** Ap. Pavel depune de șapte ori mărturie în Noul Testament că **este Evreu, După ce a crezut în Iisus.** Vezi Fapt. Ap. 21,39, Rom. 11,1; 2 Corint. 11,22; Filip. 3,4—5. Aceasta este și mărturisirea de credință a „Binevestitorului“. Aceasta este și convinsarea comunității din Chișinău a Evreilor credincioși în Iisus Mesia. Pe această bază a fost constituită acea comunitate de către Iosif Rabinovici în 1882—1883 și extinsă de L. I.

Awerbuch. Dar nu numai ea; Evreii din întreagă lume, cu adevarat credincioși în Iisus, știu că prin această credință n'au devenit prozelitii nimănu! Nici nu poate fi altfel, când Ap. Pavel spune doar în Romani 11,24 că prin credință în Iisus, Evreul este altot din nou **în propriul său măslin.**

Prin credință în Iisus, Evreul devine **Evreu în întregime**, nu numai după trup, ci și după duh, având tăierea imprejur a inimii, după cum e scris. „Iudeu nu este acela care se arată pe dinafară că este ludeu; și tăiere imprejur nu este aceea care este pe dinafară, în carne. Ci ludeu este acela care este ludeu înlăuntru: și tăiere imprejur este aceea a inimii, în duh, nu în slovă; un astfel de ludeu își scoate lauda nu dela oameni, ci dela Dumnezeu“ (Rom. 2,28-29).

Prin credință în Iisus, Evreul revine — după o lungă rătăcire talmudică*) — pe calea **străvechiului mozaism**, după cum a zis însuși Mântuitorul nostru (Ev. Ioan 5,46): „Căci dacă ați crede pe Moise, M'ați crede și pe Mine, pentru că el a scris despre Mine“.

Binevestitorul.

O rugăciune de Iom Kippur.

Iom Kippur este marea Zi a Impăcării și Ispășirii, despre care este vorba în Legea lui Moise (Lev. 16; 23,26—32; Num. 29,7—11), singura zi a întregului an, în care Marele Preot avea voe să intre în Sfânta Sfintelor, ca să jertfească pentru ispășirea păcatelor poporului Israel. Aceste jertfe de ispășire au fost desăvârșite prin Marele Preot al bunurilor viitoare, după cum e scris în Ep. către Evrei, cap. 9, vers. 11—14: „Mesia a venit ca Mare Preot al bunurilor viitoare, a trecut prin Cortul acela mai mare și mai desăvârșit, care nu este făcut de mâini, adică nu este din zidirea aceasta; și a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfânt, nu cu sânge de țapi și de viață, ci cu însuși sângele Său, după ce a

căptat o răscumpărare vecinică. Căci dacă sângele taurilor și al țapilor și cenușa unei vaci, stropită peste cei întinăți, îi sfîntește și le aduce curățirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Mesia, care, prin Duhul cel vecinic, s'a dat pe Sine însuși jertfă fară pată lui Dumnezeu, vă va curăța cugetul vostru de faptele moarte, ca să sluiji Dumnezeului celui viu!“

Această jertfire a lui Mesia pentru ispășirea păcatelor lui Israel este recunoscută până în ziua de astăzi de către Evrei într'o rugăciune de Iom Kippur, spunând că *Mesia a suferit pentru ei și prin rănile lui sunt tămăduiți*. Rugăciunea aceasta care face parte din Musaf le-Iom Kippur

*) Numită pe nedrept mozaică. fiindcă e în contradicție cu Legea lui Moise.

(א) מִלְפָנֵי בַּרְאָשִׁית – are următoru cuprins: פנה מנו משיח צדקנו פולצנו ואין מי לצדנו: עונותינו וועל פשענו. עומס והוא מחולל מפשעינו: סובל על שם חטאינו. סליחה מזא לעונותינו: נרפא לנו בהברתו.

Iată traducerea: „Să intors dela noi Mesia, Neprîhânirea noastră. Am fost zdruncinat și nu este cine să ne facă neprîhâniți. El a purtat păcatele noastre și jugul fărădelegilor noastre. Si tu să îmbolnăvi pentru păcatele noastre. El poartă pe umărul Său păcatele noastre, să afle iertare pentru fărădelegile noastre. Prin rănilor Lui suntem tămăduiți....“ Credinciosul va recunoaște ușor în această rugăciune, cuvintele proorocului Isaia, cap. 53, vers. 5: „El era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noasăre. Pedeapsa, care ne dă pacea, a căzut peste El, și prin rănilor lui suntem tămăduiți.“ Dealtel însuși Mateh Levy, comentatorul acestei rugăciuni, spune că ea derivă din Isaia 53.

Atunci se naște întrebarea: de ce nu cred Evreii în acest Mesia prin cărui răni ei spun că au fost tămăduiți? Aceeași întrebare o pun și eu. Dacă tu, iubitul meu frate evreu, spui în sinagogă „El a purtat păcatele noastre“, de ce nu crezi în El? Știi chiar din Istorie, că acest Mesia, Iisus, a purtat pe Golgota păcatele lumii. Dacă spui în sinagogă „El s-a îmbolnăvit pentru păcatele noastre“, de ce nu prețuiești iubirea Sa jertfioare? Dacă spui în sinagogă „El poartă pe umărul Său păcatele noastre, să afle iertare pentru fărădelegile noastre“, de ce nu te gândești la suferința pe care a indurat-o, numai ca să te scape pe tine de urgia chinurilor vecinice? Dacă spui în sinagogă „Prin rănilor Lui suntem tămăduiți“, de ce nu duci o viață de om vindecat de boala păcatului? Sau crezi că această rugăciune este o glumă? Dacă tu glumești cu rugăciuni de felul acesta, atunci nu mai e niciu serios în tine! Căci tu spui „El a purtat păcatele noastre“, apoi te duci și păcătuiești de parcă ai bea-

un pahar cu apă. Spui „El s'a îmbolnăvit pentru păcatele noastre“, și susții că păcatul este necesar pentru menținerea sănătății și a vieții. Spui că El poartă „jugul fărădelegilor noastre“, dar nu recunoști că până a nu crede în Mesia, ești subjugat tu însuși de orice păcat sau pațima. Spui „El poartă pe umărul Sau păcatele noastre, să afle iertare pentru fărădelegile noastre“, și nu crezi într'un Mesia personal, nu crezi că, păcatuind, ești un criminal, care are nevoie de iertare. Spui „Prin rănilor Lui suntem tămăduiți, și în viața ta nu se vede nici un fel de tămăduire, ci numai ruină sufletească. Nu numai tu ești astfel, ci pregătești și copiilor tăi aceeași soartă. Prin însuși faptul că păcătuiești cu atâtă sânge rece, le dai un exemplu că păcatul „nu e mare lucru“. Și astfel sapi groapa proprietilor tăi copii! Până când? Nu ți-e milă că-ți bați joc de tine însuși? Trezește-te, omule!

„Trezește-te, trezește-te Imbrăcată în podoaba ta, Sioane! Pune-tă hainele de sărbătoare, Ierusalime! Scoalăte, luminează-te! Căci lumina ta vine, și slava lui Iehova răsare peste tine!“ Urmează sfatul lui Mesia: „Întră în odăia ta, și roagă-te Tatălui tău“. Recunoaște în fața Lui că că toată viața ta până acum a fost netrebnică, păcătoasă, și cere iertare pentru păcatele tale în Numele lui Mesia. Care s'a jertfit pentru tine; și Tatăl din ceruri îți le va ierta, dându-ți putere pentru o viață nouă, sfântă și fericită. Atunci vei spune cu bucurie și recunoștință: „Slavă Tie, Doamne, Dumnezeul meu și Dumnezeul părinților mei că Mesia a purtat păcatele Mele și jugul fărădelegilor Mele. Si s'a îmbolnăvit pentru păcatele Mele. El poartă pe umărul Său păcatele Mele și jugul fărădelegilor Mele. Si adevărată Ta rugăciune de lom Kippur, a ispășirii păcatelor Tale, rugăciunea împăcării Tale cu Dumnezeu.“

E. S. Gabe.

Glasul unui suflet de Evreu.*)

*Impăratul cel slăvit
Ce Iesua e numit,
Pentru lume a murit,
Dar Satana-i biruit.*

*Căci prin marea Lui credință
Moartea n'auu biruință:
Inviind a treia zi,
De păcat ne izbăvi.*

*Cine vrea ca să primească
Mare pace sufletească,
Creadă'n Domnul și-o primi
Mântuirea într'o zi.*

*Decl. slăviți cu mic și mare
A Lui sfântă îndurare:
Eie'n rugă, fie'n faptă,
Si cununa vă așteaptă.*

S. K.

* Această poezie nu este interesantă numai din cauza adevărurilor curat biblice pe care le conține, ci și pentru faptul că este făcută de un scolar evreu în vîrstă de 15 ani, care a găsit în Domnul Iisus pe Mesia și Mântuitorul său personal.

Rugăciunea credincioșilor este, ca Dumnezeu, Care i-a vorbit în anii săi fragezi, să-l binecuvinteze. să-l crească în cunoștința harului Său, să-l păstreze neîntins de această lume și să împlinească în el încrarea mântuirii, după cum a scris tânărului Timotei (2 Tim. 3,15): „Din pruncie cunoști Sfintele Scripturi, care pot să-ți ducă înțelegerea care duce la mântuire, prin credința în Mesia Iisus”.

Aveam o deosebită bucurie că vîrul acestui sulet Tânăr, fr. Erich Gabe, care i-a vorbit pe Mesia, a compus un cântec pentru poezia de mai sus. Dacă Dumnezeu ne va da posibilitatea, vom publica și muzica, așa încât copiii lui Dumnezeu să poată lăuda cântând îndurarea Domnului față de Israel și de întreagă lume. Redacția.

Trecutul, prezentul și viitorul poporului Israel.

Căci vă spun că de acum încolo nu mă veți mai vedea, până când veți zice: „Binecuvântat este cel ce vine în Numele Domnului!“ (Matei 23,39)

Cât de sguduuitoare este plângerea și strigătul de durere al Domnului asupra Ierusalimului. Profetia despre judecata Lui care se apropie, se încheie prin cuvintele: „Nu mă veți mai vedea!“ Cât de exact și de grozav s'a împlinit această profeție. Atunci la nimicirea Ierusalimului, 70 ani d. Chr. și care se împlineste până în zilele noastre. Luca 19,42—44.

Frederik cel Mare, a cerut odată unui general al său, care era credincios, o doavadă despre adevărul Bibliei. Răspunsul a fost dat în două cuvinte: „Majestate, Israel!“ E foarte adevărat că Evreii sunt, nu numai o doavadă că Biblia este cuvântul lui Dumnezeu, ci în toate privințele ei sunt o taină. Ei trăesc printre noi și ne vorbesc despre dreptatea, sfîrșenia și bunătatea lui Dumnezeu, care ce a zis, a și împlinit și care nu se lasă batjocorit. Ei au căzut supt pedeapsa lui Dumnezeu, iar noi, dacă avem ochi

de văzut, putem vedea cât de grozav e, să cazi în mâinile Dumnezeului Celut viu. Evt. 12,29 10,31

Totuși uitați-vă la mâna puternică și plină de bunătate a lui Dumnezeu! Toate celelalte popoare care erau martori la nimicirea Ierusalimului, s-au stins. Unde sunt Greci cei înțelepți și Români cei icsuși, care prin puterea și cultura lor stăpâneau toată lumea de pe atunci? — Ei au trecut de mult, doar istoria le mai amintește. Însă Israelul trăește! El s'a păstrat— sau mai bine zis, a fost păstrat până în zilele noastre. El nu și-a pierdut particularitățile lui interioare, nici cele exterioare. E foarte minunat faptul că acest popor deși de 19 veacuri, nu mai are nici țară, nici rege, totuși există! și e împărațiat pe tot globul pământesc. Nu, ca și cum ar exista prin propria lor putere și icsușință, nu; a fost însă voia și puterea Domnului. El însuși a spus: „Neamul acesta nu va trece până nu se va împlini toate aceste lucruri“. (Mat. 24,34).

Așa dar, după făgăduințele Domnului Iisus, poporul Israelit va ră-

mâne, până la sfârșitul zilelor, pe când celealte popoare se nasc și se sting, se ridică și cad. Evreii rămân un monumental puterii lui Dumnezeu. Nu pot altfel decât să iubesc pe Israel, știu că e ales de Domnul și face parte din Slava Lui. Un popor, a cărui istorie începe cu două mii de ani înainte de Chr. și se va termina odată cu istoria tuturor popoarelor.

N'avem decât să ne uităm în istoria popoarelor în timpul celor 19 veacuri din urmă. Este adevărat că starea de față a poporului evreu e foarte tristă. Ei pribegesc urmăriți fiind dintr-o țară în alta, de pe un continent pe altul, fără să găsească pace și odihnă.

Dacă noi nu am ști mai mult despre acest popor decât cuvintele de judecată asupra Ierusalimului și despre împrăștierea lor printre popoare, istoria lui Israel ar fi foarte întunecată, tragică și fără asemănare. Dar Domnul fie läudat, noi știm ceva mai mult despre el!

In Matei 23,39 Domnul spune: „De acum încolo nu mă veți mai vedea până când veți zice, Binecuvântat este cel ce vine în Numele Domnului!“ O zi de mântuire va veni aşa dar, peste Israelul căzut sub judecată și sub împietrire. Ei va vedea din nou pe Acela, care umbla printre ei, lângă Care erau odată atât de aproape, iar acum atât de departe. El îl vor vedea cu ochii aceștia trupești și se vor boci pentru împietrirea înimei lor, atunci când va reveni Ei. De data aceasta ei îl vor primi cu lacrămi fierbinți de pocăință, de durere și de bucurie. Ei îl vor primi cu laude și închinăciuni și vor striga cum au strigat atunci la intrarea Lui în Ier-

salim, „Lăudat să fie cel ce vine în Numele Domnului!“

Poporul acesta cari astăzi e pregătit prin strâmtorare și suferință pentru revenirea Domnului în slavă, va primi dintr'o dată credința cea vie în Mesia al lor. Zah 12,10—14 Mat. 10,23 Luca 21,24 Atunci se va îndeplini profetia vechiului Testament. „Cum ați fost un blestem pentru toate națiunile, aşa vreau să vă mântuesc că să fiți o binecuvântare“. Zah. 8,13. Atunci Israeliții cari au respins atâta vreme pe prințul lor, vor sta la picioarele Lui și-l vor asculta.

Însă înaintea pocăinței sale Israel va trece prin focul judecății. Prigojniți din toate părțile, Evreii își vor ridică privirea către Acela, Care îi poate izbăvi de „necazul și strâmtorarea cea mare“.

Atunci răspunsul nu va întârzia și însuși Mesia va apărea din cer și „Picioarele Lui vor sta în ziua aceia pe muntele Măslinilor. Zah. 1,4. Atunci prigoana va înceta și Israelul izbăvit va afla o pace durabilă și se va împlini făgăduința făcută de Dumnezeu lui Avraam, „Seminței tale dau țara aceasta, de la râul Egiptului până la râul cel mare, râul Eufrat (Gen. 15,18).

Deocamdată Domnul ne cheamă pe toți i; El zice, „Veniți la mine toți ei osteneți și împovărați, și vă voi da odihnă“. Aceasta odihnă este pentru Iudeu, ca și pentru toate națiunile, pentru ori și cine care vrea să vină. Christos ne iubește pe toți și ne spune: „Adevărat, adevărat vă spun că cine ascultă cuvintele Mele și crede în Cel ce M'a trimes are viața vecinică și nu vine la judecată ci a trecut din moarte la viață“.

D. Prișcu.

O unealtă a satanei.

Domnul a zis lui Moise: „Voi mai aduce o urgie asupra lui Faraon și asupra Egiptului. După aceia vă va lăsa să plecați de aci. Când vă va lăsa să plecați de tot, chiar vă va

izgoni de aici“ (Exod 11, 1)

Mai trebuie dată o lovitură grea acestui stăpânitor cu inima împietrită și țării sale, ca să-l silească să dea drumul celor iubiți de Domnul.

În zadar se împietrește omul și se ridică împotriva lui Dumnezeu; căci, fără îndoială, Dumnezeu poate să spargă și să facă praf înima cea mai tare și să prăbușească în țărâna pe omul cel mai semet. „El poate să smerească pe cei ce umblă cu mândrie“ (Dan. 4. 37). Omul poate să-și închipui că este ceva; poate să ridică capul în mândria lui nebună, de parcă și-ar fi singur stăpân. Om infumurat! Cât de puțin își cunoaște starea și firea lui adevărată! El nu este decât un mijloc și o unealtă a răutății Satanei, care caută să pună piedeci planurilor lui Dumnezeu. Mințea cea mai strălucită, geniul cel mai mare, puterea cea mai de neînfrânt, dacă nu se găsesc sub călăuzirea deadreptul a Duhului lui Dumnezeu, nu sunt decât unelte în mâna Satanei, îndeplinind planurile lui negre. Nici un om nu este stăpânul lui însuș: este cărmuit sau de Hristos, sau de Satana. Impăratul Egiptului putea să credă că lucrează slobod; totuș nu era decât o unealtă în mâinile altuia. Satana era în dosul scaunului lui de domnie și, pentru că se împotrivea planurilor lui Dumnezeu, a fost lăsat sub înrăurirea de împietrirea și orbire a stăpânului pe care și-l alese.

Așa ne lămurim cuvintele pe care le întâlnim adesea în cele dintâi capitole ale acestei cărți: „Si Domnul a împietrit înima lui Faraon“ (cap.9.12). Nu trebuie să treacă nimeni cu vederea înțelesul lămurit și deplin al acestor cuvinte. Dacă omul leapădă lumina mărturiei lui Dumnezeu, este lăsat pradă împietririi și orbirii inimii; Dumnezeu îl lasă singur; și atunci vine satana, care îl târâște deadreptul în pierzare. Era destulă lumină ca să facă pe Faraon să vadă calea ciudată și nebună pe care mergea, căutând să fiină pe aceia pe cari

Dumnezeu îi poruncise să-l lase să plece. Dar adevărata pornire a inimii lui era să lucreze împotriva lui Dumnezeu. De aceia Dumnezeu îl lasă singur și face din el un prilej pentru arătarea slavei Sale „peste tot pământul“. Numai cei ce doresc să se împotrivească lui Dumnezeu și să-și strice sufletele nemuritoare pot vedea vreo greutate în aceasta.

Dumnezeu dă, câteodată, oamenilor ce le dorește inima. Din această pricina Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să credă o minciună, pentru că toți cei ce n'au crezut adevărul, și au găsit plăcerea în nele-guire, să fie osândiți“ (2 Tes. 2:11-12).

Dacă oamenii nu vor să primească adevărul când le este pus înainte, vor avea, fără îndoială, o minciună; dacă nu vor pe Hristos, vor avea pe Satana; dacă nu vor cerul, vor avea iadul. Găsi-va duhul necredinței ceva de spus împotriva acestui lucru? Să dea dovadă că toți aceia, cari au fost lăsați astfel, au fost la înălțimea răsunderii lor; că Faraon, de pildă, în ce-l privește, a luerat, într'o măsură oarecare, după lumina pe care o avea; și la fel cu toți ceilalți. Copilul lui Dumnezeu va găsi drept pe Dumnezeu în căile Lui cele mai de ne-pătruns și, chiar dacă nu poate să răspundă multă întrebărilor grele ale unui necredincios, își găsește linisteia deplină în acest cuvâț: „Cel ce ju-te că tot pământul nu va face oare dreptate?“ (Gen. 18, 25). Este mult mai multă înțelepciune în felul acesta de a deslega o greutate părută, decât în dovezile cele mai alese. Căci o inimă hotărâtă să se împotrivească lui Dumnezeu“ (Rom. 9. 20), nu se va lăsa încredințată prin nici un fel de dovedire omenească.

Extrageri din „Gânduri asupra Exodului“ de C. H. M.

Inștiințare.

Abonații revistei noastre sunt înștiințați că plata pentru revistă se va face în viitor prin daruri benevoile.

Darurile pentru revistă și alte lipsuri în via Domnului, se pot trimite pe adresa redacției.

Adresa: D-lui I. Trachtman, str. Gh. Lazăr No. 90, Chișinău, Basarabia, România.

NO. 7-8.

16-טער יארגאגן

קעשענעווו 1939

BINEVESTITORUL

Fondat de L. I. AVERBUCH.

Redactor: Inginer M. TARLEV.

Redacția și Administrația: Sala „MIȘCAN”,
Chișinău, str. Gh. Lazăr No. 90. Basarabia—România.

הַמְבִשֵּׁר טוֹב

דער מַרְעָנָעֶר פּוֹן דָּעֶר גַּוְתָּעֶר בְּשָׂוֶרֶה
אַ בְּלָאָט פָּאָר רַעֲלִינִיעַ אָוּן מַאְרָאָל

גענְגִּידְעָטְפּוֹן ל. י. אָוּוּרְבָּאָךְ

רַעֲדָאָקְטָאָר: אִינּוּשְׁעָנָעֶר מ. טָאָרְלָעוֹן.

דער לאנדאנער אָדָרָם פּוֹן דָּעֶר רַעֲדָאָקְטָאָר:

„THE BRINGER of GOOD TIDINGS“ 60, Clissold Crescent, Stoke Newington,
London, N. 16, England.

וואָם ווערט אַיד דָּוְרָכָן גְּלוּיבָן אֵין ישׁוע המשיח?

זיך האלטן בא דער מײַנוֹגָג פּוֹן יַעֲנָע אִידָּן
וועלכָע זוכָנָא נָאָר זַיְעָרָע מַאְטָרְעִילָע אִינְטָרְעָסָן
אָדָעָר שְׁטָרָעָבָן זיך צו אַסְטִימְלִיןַן, זַיְיָ זָלָן זַיְיָ
וּאָס סְגִּיט אֵין, אַבְּיָ נִיט קִיְּין אִידָּן, זַיְיָ זָלָן
זיך באַהָלָטָן, זָלָן פָּאָרְשָׁוֹאָונָדָן וּוּרָן צְוִישָׁן
פָּאָרְשִׁידְעָנָע וּלְלִיגְיָע. אָוּלָעָן אִידָּן וּוּנָעָן גַּעַז
וּוּיסָ רַעֲנָגָטָן, אֵון וּוּרָן מִיטָּ רַעֲכָט אַנְגָּרוֹפָן
„שְׁמוּדָמִים“, אָוּמְגָלְיקִיכָּעָמָנָשָׁן, אֵהָן אַ גִּיסָּס
טִיגָּן גְּלִיכְגָּעוֹוִיכָּט, זַיְיָ זְעָנָעָן דִּי גַּעֲפָרְלִיכְסָטָע
שְׁוֹנוֹאִים פּוֹן אָוּנוֹרָ פָּאָלָק. אָפִילָו וּוּעָן זָלָן
אָוּנוֹ זַיְיָ גּוֹטָעָ פְּרִינְט, וְאָלָטָן מִיר אַוִּיךְ נִיט
נַאֲגָעָנָגָעָן נָאָךְ זַיְעָרָע גַּעַדָּאָנָקָן, וּוּילָ דָאָס
זַיְינָעָן נָאָךְ וּוּארָטָן גַּאֲטָן, אָוּן מִיר וּוּילָ נָאָכָי
פָּאָלָגָן נָאָךְ וּוּארָטָן גַּאֲטָן, נָאָךְ דָּעֶר הַיְּלִידָי
גַּעַר שְׁרִיפָט.

דָּעֶר בְּרִית־חֲדָשָׁה רַוְּפָט קִיְּנָמָאל

שְׁוֹן 15 יַאֲרָה, וְויָדָעָר זְשָׁוְרָנָאָל „הַמְבִשֵּׁר טוֹב“
בָּאַמִּיהָת זַיְיָ צָו פָּאָרְרִיכְטָן דִּי גְּרִיזְיָעָמָיְנָגָגָן
פּוֹן מַעְנָשָׁן בְּנוֹגָעָ דָעֶר לְעָרָעָ פּוֹן בְּרִית־חֲדָשָׁה
וּוּגָן אִידְיָשָׁן פָּאָלָק.
איְינָעָ פּוֹן דִּי דָאָזִיגָעָ פָּאָרְגִּירִיּוֹתָעָמָיְנָגָגָן
אֵין, אוּ דָעֶר אַידָּן וּוּאָס גְּלִוְיָבָט אֵין יְשֻׁועַ המשיחַ,
וּוּעָרָט דָוְךְ דָעַם דָזְוִינָגָן גְּלוּיבָן פָּאָרְרָעְכָּנָט פָּאָרָ
אַגָּר (פְּרָאוּלִיט). הָגָם פּוֹן אָנוּנְעָרְגָּעָ פְּרִידִי
עַרְגִּיגָע אָרְטִיקְלָעָן אֵין שְׁוֹן בְּמִילָאָ קְלָאָר, וּוּאָס
דָעֶר בְּרִית־חֲדָשָׁה לְעָרָנָט אָנוֹנוֹ אֵין דָעֶר הַינְזִיכָּת,
הָאָלָטָן מִיר זַיְיָ דָאָךְ פָּאָרְפְּלִיכְטָעָט לְגַבִּי אָוּנוֹרָ
גּוֹאָל צָדָק אֵון אַוִּיךְ לְגַבִּי מַעְנָשָׁן, צָו שְׁטָעָן
דִּיְרָעְקָט דִּיְרָאָגָע: וּוּאָס וּוּעָרָט אַידָּן דָוְרָכָן
גְּלוּיבָן אֵין יְשֻׁועַ המשיחַ?

זְעַלְבָּסְטְּפָאָרְשְׁטָעַנְדָּלִיךְ, אוּ מַעַן וּוּאָלָט אַזָּא
אִידָּן גַּעַדְאָרְפָּט אָנְרוֹפָּן „גָּרָ“; וּוּעָן מִיר זָלָן

חימ ו', 5: "דער צועגוקומענער פון די געאנדיי נעד", — בשעת אין גרכישן אידיגינאל שרייבט זיך אין בידיע ערטרער "פראזעליט".
און אויב ניט קיין גרי טא הוואס וווערט איז דורךן גלויבן אין ישוען אין ערגעץ וווערט ניט דערמאנט אין בריתיחדשה, איז דורךן גלויבן אינעם אויסלעזער, געהט איבער דער איז פון דער געטליכער רעליגיע פון אברהאם, יצחק איז יעקב, פון דת משה צו ווועלכער סאיין אנדער רעליגיע אדער איז בין ער האט אנגעהויבן צו גלויבן אין ישוען איז ער געווין איז איבער נאכדען — שוין נישט. פונקט פארקערט, דער הייליגער שליח פערטוס זאגט: "דער גאט פון אברהאם, יצחק איז יעקב, דער גאט פון אונזער עטלערן, האט פראהערליך זיין קנעכט ישוע...". (מעשי השליחים, ג' 18-25). און זעה אויך מעשי השליחים, ג' 26-30). דער הייליגער שליח פולוס זאגט: "אייך זאג דיר עדות, איז איך דין דעם גאט פון מײַנע אבות לוט יענעט וועגן, וועלכן זיי רופע אים אן כמוה איך גלויב אין אלעס, וואס עס שריבט זיך איז דער תורה און אין די נבאים".

דער שליח פולוס זאגט אונז דאן גיט, איז ער איז געווין איז איד אונז איצט איז ער איבערגעאנגען צו א אנדער רעליגיע, נאר איצט, גלויב בענדיג איז ישוען, און פרעדייגנדיג די בשורה-טובה פון דער ישועה, דינט ער דערמייט דעם גאט פון זייןע עלי טערן. זיין מאל דערמאנט דער שליח פולוס אין בריתיחדשה, איז ער איז א איז, נאך דעם זי ער האט אנגעהויבן גלויבן אין ישוען. זעה: מעשי השליחים כ"א, 39: רומיינער הייא, זיך קדרנטין הייא, 22: פיליפ ג', 5-4). אנס איז אויך דאס עדות זאגן וועגן גלויבן, וואס עס פארשפרייט דער "המבשר טוב". דאס איז אויך די איבערציינונג פון דער קעשענעווער געמיינ-דע יהודים משיחיים, וועלכע גלויבן אין ישוע המשיח. אויף דער דזאנגער באזע האט זיך די דזאנגער געמיינ-דע גערגינדערט דורךן בר. יוסף רabinowitz זיל אין 1888-1882 און האט זיך

גיט אן גרא"י ענעם אידין, וועלכער גלויבט אין ישוען; גרא היסט א געאנדיינער, וואס איז איבערגעאנגען צום אידענטום. איזוי זאגט דער אוייסלעזער אליען: "וואה צו איז, אויר קרייז איזום דעם ים און די יבשה כדי מגיר צויזין איזין מענשן, און ווען ער איז זיך מתהייר, מאקט איז איז דאן פאר און גיהנס, דאפעטלט מאל ווי איד זעלבטט. (מהתייר כ"ג, 5). דאס וווארט "פראזעליט" (גר) שטאמט פונט גרכישן וווארט, "gewiss", ד. ה. "גניז צועגוקומענער", "פרעמדער", און איז די פרא דער קרי צו מאכן גרים זייןען ניט געווין קיין איזין, וויליל די איזין זייןען דאן לאנג געווין מיטיגילדער פונט אידענטום, אבער ניט קיין "గרים" אדער "פרעמדו", ווילכע זייןען איבער פאל מיט די געאנדינער, וועלכע זייןען איבער גענאגען צום אידענטום. איברגנס, זעהט מען דאס ארוייס פון דער פראגלאיינונג פון דער גווערט טער "יהורי" און גרא":

"פֿרְוּגִיא אָוֹן פְּאַמְּפּוֹלִיא, מְצֻרִים אָוֹן די גְּעַגְּנֶט פּוֹן לִיבִּיעַ, וְוָאָס בֵּי קּוֹרִינִי, אָוֹן די וְוָאָס קְּרִיּוֹן פּוֹן רְוִיּוֹם, אָדָן אָוֹן גְּרִים, קְּרִיטְאָנָעָר אָוֹן אָרָאֶבֶּר, — מִיר הָרָעִין וְוָי אַלְעַ דְּרֶצְעָהָלָן זַיִי אָוֹן אָונְזָעָר שְׁפָרָאָכָן דֵּי גְּרוּסְקִיטָן פּוֹן גָּאָט". (מעשי השליחים, ב' 11-10).

אויך זייןען מיר איז איז אנדער ארט: "אונ די זיך איז געפֿעלן גְּעוֹאוֹרָן אָוֹן די אוֹיגָן פּוֹנָם גָּאנְצָה המָוָן אָוֹן זַיִי הָאָבָן אוֹיסְגָּעָלִיבָן אִיסְטָפָּן-נוֹסָן, אָמָן פּוֹל מִיט אָמוֹנה אָוֹן רָוחַ-הַקָּדְשָׁה אָוֹן פְּלִילִיפָּן אָוֹן פְּרָאָכָר אָוֹן נִיקָּנָאָר אָוֹן טְמָאָן אָוֹן פָּאָרְמָנָאָס אָוֹן נִיקָּלָאָס, אָגָּר פּוֹן אַנְטִיאָכִיעָ". (מעשי השליחים, ז' 5).

(ס) איז אינטערעסאנט דער פְּאָקְטִי, וְוָאָס די אַיבְּרָעָזְצָוָג פּוֹנָם בְּרִיתְחָדְשָׁה, וְוּלְכָע אַיִן גַּעַז מְאַכְּט גְּעוֹאוֹרָן דּוֹכָן סִינָאָד פּוֹן דָּעַר רָוִשְׁיָהָר פְּרָאָוָאָסָלָאָנוֹנָעָר קִילְכָּע אָוֹן אַיִן גַּעַז וְוּעַן אַיִן דָּעַר פְּעַטְעַרְבָּרְגָּר סִינָאָדָלָעָר טִיפָּאָר גְּרָאָפִּיעָ, גְּבָרְדוּכִּט אָוֹן מְעַשְׁיָה-הַשְׁלִיחִים ב' 10. דאס וווארט "פראזעליט", און איז מְעַשְׁיָה-הַשְׁלִיחִים

מיתן אויסטעהען, און ניט דאס איז די מילה, וואס זעהט זיך אויסערליך אויפֿן ליבּ, נאר דער איז איד וואס איז אינועונגיג, און דאס איז די מילה, וועלכע איז איז הארטן, לויטן גיסט, און ניט ליט דעם אוט איז קרייגט א ליבּ ניט פון מענשן, נאר פון גאט". (רומיער, ב', 29-28).

דורבן גלויבן איז ישוע קערט זיך אום דער איז.—נאך דער לאנגער תלמודישער^{*} בלאנדי זונגע.—צומ אורהאלטן מאז איזום, ווי עס האט געוואט אונזער גואל אלין: "וואורום וווען איר וואלאט געלגוליבט משה", וואלאט איר אויך מיר געלגוליבט, וויל ער האט וועגן מיר געלגוליבן". (יוחנן ה', 46).

המבשר טוב.

ענטוווקלט וווײיטער דורך דעם ברודער ל. י. אווערבוך. אבער ניט בליזן די דאזייגע געמיינַָד, נאר אויך די איזן פון דער גראער וועלט, וועלכע גלויבן באמה איז ישוען, וויסן איז דורך דער דאיגער אמונה איז קינער ניט געווארן קיין גרא. אוןעס קען אנדערש ניט זיין, ואודום דער שליח פוילז זאגט דאך איז רומיער י"א, איז דורך גלויבן איז ישוען, וווערט דער איז דער סני אינגעפלאנצט איז זיין איז גענעם איז ליבּרט בוייט.

דורבן גלויבן איז ישוען, וווערט דער איז א גאנצער איז, ניט בליזן לויטן קערפער, נאר אויך לויטן גיסט, באזיטנדיג די ערלהר הלבּ, ווי עס שריבט זיך איז בריתחודה: "נט דער איז איז, וואס ציכנט זיך איז

אהרן בן נבאַי.

ישראל אונֶס ברית החדרשה.

ישוע הנצרי מלך היהודים.

No. 5-6/1989 פון "המבשר טוב" BCU Cluj / Central University Library Cluj

שעריט ערשות ניט לאנג א ליגנט בנוגע דאס זעהען אויפֿלעבן פון טויט פונם משיח, אונטער-קופענדיג די סאלדאטן, וועלכע זינען געווען עדידראיה (אלין געעהן מיט זיעירע אונגן) אין אים, באונדענדיג דעם דאניגן גלויבן אויך וואנדער: און דאס זענען געווען פאלן ממשות, זיין ווועדר אויפֿלעבן, זיי האבן אוועקגעגעמען אין א זיט די סאלדאטן און זיי געזאגט: "אייר זאלט זאגן אוזו: זינען תלמידים זיינען בעקמצע ביינאָט, וווען מיר זיינען געללאָפּן און האבן פון יסורים.

די סאלדאטן האבן געגעמען דאס געלט און האבן געטען, ווי מהאט זיי געלערנט. און דער דאיזיגער קלאנג האט בין היינציג טאג זיך פאר-שפֿרייט צוישן די איזן". (מתיב כ"ח 50-11). און געגנאנץ צום איזידישן פאלק, ווי מיר

מיר וועלן זיך אומקערן צו אונזער ענן. מיר זעהען אלזאַ, ווי דער האָר ישוע האָט געיגבן די פרושים גענווג פאלן פון מעגליקיטים צו גלויבן אין אים, באונדענדיג דעם דאניגן גלויבן אויך וואנדער: און דאס זענען געווען פאלן ממשות, דיגע, וועלכע זיי זעלבּסט האבן אונטראלית זיעיר ריכטיגיט. דאך, האָבן זיי ניט גע-גלויבּט. און וווען ער זאל געווען פאלן זיעיר פאָדרונג און אראָפּנידערן פונם קרייז וואלטן זיי אלץ ניט געווען געלגוליבט, נאר וואלטן געווען געללאָפּן מיט א גורייסן סקאנדאל צו פִי-לאָטן, אויסטראָקטנדיג א ניעם ליגנטס: "פְּילָאַט, די לעגיאנערן וועלכע האָבן געקריזיגט דעם דאניגן פְּאָרְפִּירְעָר, זיינען געווען זיינען פְּאָרְטִּי זאנען און דערום האָבן זיי אַים ניט גוט צוועג קלאָפּט. פְּאָר אונזערע אונן איז ער אָראָפּ פונם הילצערנעם קרייז און געוואָלט אַנטְלוּפּן; אַוְיבּ דוּ בִּיסְט דַּעַם קִיסְרָס פְּרִינְט, גִּיבּ אָנוֹן אַנדְעָר רָע סָאלְדָאָטָן כְּדֵי מִיר זָאַל אַים כָּפּן אָוָן אַיִן כָּל פְּאָר אַלְעַז מָאָל מָאָן אַסְוּףּ צו דַּעַם דַּאַיְזִיגּן טָומְעָלְדִּיגּן עַנְיִן". האָבן זיי דען ניט פְּאָר

* וועלכער הייסט ניט מיט רעכש דת משה, וואורום אין אמרן ווועדרשפֿרכּט ער די געזען פון משה.

דו ביסט דער מלך היהודים. ראטטעווע זיך אליעין" (ולקאס כ"ג, 78-86).

X. דרי טאג נאך זיין טויט, איזו דער משיח ווידער לעבעדיג געווארן, פול מיט כבוד און רוחם. ווועגן דער דיאויגער ווילדער אויפלעבעונג האט דוד המליך נבוואה געואנט: "וואארום דו ווועט ניט פאלראלאן מײַן נשמה איז גיהנָם, ווועט ניט לאוּן, אוֹ דיַין חסִיד זאל זעהען דאס פֿאַרְפּוּרְעַן. דו ווועט מיר צו וויסן גיבן דעם לעז בעננס-זועג פֿאַרְדִּין גַּוְיִיכְט זַיְנָעָן פֿאַרְאָן זַהָּר פֿילְדִּיְדָן אָן בֵּי דִין רַעֲכָטָרְעָן האָנט—פֿילְאנְגַּעַנְמַלְיכִּיקִיטָן". (תהילים ט"ז, 11-10).

נאך דעם, ווי דער ברית-חדרה ברעננט די דיאויגע נבואה, ערקלערט ער זי אוווי: "מענשֶׁן ברידער, לאזט מיך וועל איך איזיך זאנָן, וואס איך קלער. אונזער פֿאַטָּעָר דוד איז געשטארבן און איז באַרעדיגט געווארן, און זיין קְבָּר איז מיט אונָן בֵּין הַיְהִינְטִין טָאג. אָן ער איז געווען אָנְכָּי אָן האט געוואָסֶט דַּי שְׁבֻועָה, וואס גאט האט אִים גַּשְׁוָאָרִין, אוֹ ער ווועט אַוּקְזַעְצָן אוֹרָף זַיְן שְׁטוֹל אַיְינָעָם פֿון זַיְנָעָן קִינְדָּס-קִינְדָּר— האט ער נבואה גַּעַזְאָגָט ווועגן תְּחִיתַהָּם פֿון מִשְׁיחָה, אוֹ זַיְן נְשָׁמָה ווועט ניט פֿאַרְאָלוֹאָזֶט וווען אַין שָׁאָוָל (גַּיהַנְּמוֹן) אָן אוֹיךְ זַיְן לִיבָּן ווועט דַּי פֿאַרְפּוּלְעָנִישׁ נִיט זַהָּעָן". (מעשי השליחים ב"ז, 18-29).

(פארוועצונג קומט).

האָן שְׁוִין גַּעַזְהָעָן אוּבָּן, האָן דַּי פֿרּוֹשִׁים בַּיט גַּעַזְוָאלְט גַּוְיִיבָּן אֵין ישׂוּ המשיח, זַיְיָה האָן אִים נִיט גַּעַזְוָאלְט אַנְעַרְקָעָנָן אלְסָמָלְךָ הַיְהִידִים, באַנוֹצְעַנְדִּיגְט דַּעַם אַוְיסְרִידָן, אוֹ אלְזִידְינְג ווָאָס עַר טָוטָס, אֵין שלְעַכְטָ.

איַן תְּהָלִים כַּיְבָּן אֵין פֿאַרְאָוִיס-גַּעַזְהָעָט גַּעַזְוָאָרָן, אוֹ דַּעַם מִשְׁיחָה/שְׁוֹנוֹאָם, ווּלְכָעָ ווּרְדוֹן דַּאֲרָט אַנְגְּעַרְפָּן הַינְּט אָן אַבְּרִירִיבָּשָׁן, נאָךְ דַּעַם ווּיְזָיְוָן אִים דַּוְרְכְּשָׁעָן דַּי הַעַט מִיטָּדִי פֿיְסָן, ווּלְעָלָן אִים חַזְקָן מַאֲכָן, זַאֲגַעְנְדִּיגְט, עַרְהָט פֿון אִים חַזְקָן מַאֲכָן זַאֲגַעְנְדִּיגְט, עַרְהָט וְאַיְם אַוְיסְלָעָן דַּעַר הַאָרָר, זַאֲלָעָר אִים אַפְּרָאַטְעָוָן, ווּלְיָעָר עַרְהָט אִים דַּאֲקָן לִיבָּי (תְּהָלִים כַּיְבָּן, 8). אָן אוֹיךְ אַיצְטָ ווּעָן דַּי פֿרּוֹשִׁים זַעַנְעָן גַּעַשְׁטָאָנָן פֿאַרְהָן הַאלְזָ פֿוֹן פֿיְנִיגְנוֹגָג, האָן זַיְיָ גַּעַשְׁרָעָן מִיטָּחָוק צָוָם מַלְךָ: "עַרְהָט דַּאֲקָן גַּעַגְלִוְיָבָּט אִין גַּאֲטָן טָאָ זַאֲלָעָר אִים רַאַטְיוּעָן אַצְּינָדָן, אַוְיבָּרָה הַאָט אִים לִיבָּי" אָזְוִי אַרְוּם, האָן זַיְיָ אַבְּעָרָד גַּעַזְחוֹרָת דַּי ווּרְטָעָר פֿון דַּעַר נְבוֹאה, דַּעַר ווּיְזַעְנְדִּיגְט נאָךְ אַמְּאָלָן, אַזְוּעָ אִין בָּאמְתָה דַּעַר מִשְׁיחָה, אַבְּעָר זַיְיָעָר מִחְאָזִין גַּעַוּוֹן אָזְוִי צְעָהִיצָּט, אָזְזָיְיָ האָן נִיט בָּאַמְּרָקְטָן, ווּזְיָיְלָן אַוְיסָס דַּי רַאֲלָעָר פֿון דַּי הַינְּט, וואָס ווּרְדוֹן דַּעַרְמָאָנָט אַין סְפָר תְּהָלִים פֿון דַּוד הַמֶּלֶךָ, אַרוּסְטָרָאָגָעָן דִּיגְזָיְקָזְעָלְבָּסָט אַוְרְטִילְיָן!

דאָס אַפְּחַזְוָן פֿון דַּי כּוֹהָנִים אִין אַוְנְטָרְגָּעָן הַאלְטָן גַּעַוְאָרָן אוֹיךְ פֿון דַּי לְעַגְיָאָנָרָן "אוֹבָּ

די זַוְמְעָרָאַרְבָּעָשׁ בְּאַדְיַיְהִידִים-מִשְׁיחִים אִין קַעְשְׁעַיְעָוָן.

זַיְיָ דַּי לְעַרְעָרָס פֿון דַּעַר שְׁוֹל בָּאַגְּלִיטִיטָט אַין גַּאֲרָטָן אַרְיִין. אַין דַּעְרְפָּרְהָה האָן זַיְיָ בָּאַקְוּמוּעָן פרִישְׁטִיךְעַסְטָן. אַגְּנַצְנָן טָאגְהָ האָן זַיְיָ גַּעַע שְׁפִילְטָי, באַזְוְנְדָעָר, אַן אוֹיךְ צְוָאָמָעָן מִיטָּדִי לְעַרְעָרָס. אַיְינָגָעָ מַאלְהָ האָט מַעַן זַיְיָ דַּעְרְצָעָלְהָלָט בִּיבְּלִישָׁע דַּעְרְצָעָה לְוּגָנָגָעָן אָן מִיטָּזִי גַּעַוְנָגָעָן גַּיְיסְטִיגָּע לְיִדְעָר. אַין דַּי הַיִּסְעָ זַוְמְעָרְטָעָג האָן זַיְיָ זַיְקָ גַּעַבָּאָדָן אַין אַקְיָהָלָן דַּוְשָׁ, ווּלְכָעָ האָט זַיְיָ גּוֹט דַּעְרְפָּרְשָׁט. צַו מִיטָּאָג פְּלָעָן זַיְיָ בָּאַקְוּמוּעָן גַּעַקְעָטָס אָן פְּרוֹכְטָן, ווּלְכָעָ ווּאָקָסָן אַין גַּאֲרָטָן. אַגְּרָוִיס פְּאַרְגָּעָנוֹגָן האָט זַיְיָ פְּאַרְאִין. גַּאנְצָ פְּרִיה פְּלָעָן זַיְיָ זַיְקָ צְוַנְיִיפְּקָוּמָעָן מִיטָּדִי קִינְדָּרָעָר, פְּלָעָן פֿילָ מַאלְ אוֹיךְ קְוּמוּעָן אַין הוֹיכָת פְּגָסָים בֵּית הַתְּפִילָה "מְשִׁכְןָ". דַּאֲן האָן

די עַלְטָעָן פֿון דַּי קִינְדָּרָעָר וואָס באַזְוּן אָנוֹן זַעַר שְׁוֹל, האָן נִיט קִיְּין מַעְגְּלִיכְקִיטָט צַו שִׁיקָּן זַוְמְעָרָאַרְבָּעָשׁ זַיְיָעָר קִינְדָּרָעָר שִׁיךְ אַפְּרָאַטְעָר אַוְיסָס פְּרִישָׁע לְוּפְטָי, אוֹיךְ קִורְעָרְטָעָר. פֿון דַּעַר אַנְגָּדָעָר זַיְיָעָן דַּי קִינְדָּרָעָר שְׁוֹאָקָ אָן בְּוּיָ טִיגְעָן זַיְקָ אַין דַּעְרְפָּרְשָׁוָג. מִיר זַיְיָעָן דַּאֲנְקָבָרָר צַו גַּאֲטָי, וואָס עַר האָט אָנוֹן גַּעַבְעָן דַּי מַעְזָרָ לְיִכְקִיטָס צַו אַרְאַנְשִׁירָן פְּאַרְדִּי קִינְדָּרָעָר אַוְיסָס פְּלוֹגָן אַין אַונְזָעָר גַּעַמְיִינְדָּעָגָרָטָן. מִיטָּזִי גַּעַגְעָי דַּוְלָדְלָעָן דַּי קִינְדָּרָעָר אַפְּוּוֹאָרָטָן דַּי מִיטְטִיָּי לְוּגָגָי, אוֹ מִיר ווּלְעָלָן מִיטָּזִי גַּעַהָעָן אַין גַּאֲרָטָן אַרְיִין. גַּאנְצָ פְּרִיה פְּלָעָן זַיְיָ זַיְקָ צְוַנְיִיפְּקָוּמָעָן אַין הוֹיכָת פְּגָסָים בֵּית הַתְּפִילָה "מְשִׁכְןָ". דַּאֲן האָן

די קינדר-שול אין גרטן פון דער געמיינדער יהודים-משיחיים אין קעשענעווו.

עלטערן, זי זאלן דערקענען די גראיסע ליב' שאפט פון גאט אין ישוע המשיח. אינייגע פון זיירע ערלטערן און האבן גוט פאר' פלאכט די צייט אויף דער פרישער לופט. אויז אלייניגע גלייביגע שוועסטער, אידיישע און ניט' אדייש, האבן מיט לייבשאפט געפלעגט די קינַּדער, געאקט עסן פאר זייל, געוזרטס, או זאלן ריין און די קליענע זאלן זיך פיהלן גוט. מיר זענען ווירער אמאל דאנקbaar צו גאט, פאר דעת וואס אונזער ברודער יוספֿן דוד ראכנאויטש ע"ה האט דאס ארט ערווארבן און ברודער ל. י. אווערבראך האט געוזרטס צו בא' פערטיג און ענטווקלען אויף דעת ארט א מקומ' מנוחה, כדי די יהודים-משיחיים און אידיישע קינַּדער זאלן זיך קענען אפרהען אין דער זומער צייט. מיר דאנקען אויך גאט, פאר זיין ערדן סטע קינדרער פון פארשידענע פעלקער, וואס העלפן אונז מיט צו דינען מיט משיח'ס ליבען די קינדרער. (מתה י"ח, 5).

דעם רוסישן פראפעסאר מאלטשעוסקי האט זיך אינגעגעבען מיט דער הייל' פון באשטראלונג-גען צו שאפן אווא ווייז, ועליכן מען קען אפ' שניידן 46 טאג נאכן פארהיינן אויף אווא אויפֿן קען מען ? מאל אין אאר קולטיווין ווייז. אבער אווא מין ארבעט, וועלכע ווערטס היינט געמאקט נאר אין אראנושערעס. וועט געטן וווען אין פולד וווען דער האר ישוע וועט אראפנידערן פונס הימל. וועגן דעם דערצעהטלט אונז גאט-ס. ווארט ועה עמוס, ט"ז—11).

אייניגע פון זיירע ערלטערן און האבן גוט פאר' פלאכט די צייט אויף דער פרישער לופט. אויז אלייניגע גלייביגע ערלטערן דער גאנצער טאג. פאר' פלאכט האבן זייל ווירער באקומען שפֿי. מיט אאנק-תפילהה איז פארענדיגט געווארן דער טאג און די לערערס האבן באגלויטעט די קינדרער צוירק אין "משכָן", פון זענען זיך צופרי' דענע און דאנקbaar ענגאנגען אַהוּם. חזק דעת, האבן אין דער זומער-ציטס גע' וואוינט אין גרטן אַגרוּפָע אַינְגָעַלְעַץ פון אַנוֹג' נער של', יען פריה-מאדען האבן מיר זייל געהאט ביבעל-לעונגגען פון דעת ברית החדשה. די קינדרער האבן צוגהערט דאס וויאט פון גאט און האבן חפה געטן, או גאט זאל זיך העלפן אויסצווואקסן אמתע בני ישראל אהן פאלשקייט. זיך האבן באקומען צום עסן: מילד', געקבטס און פרוכטן. זיך זיינען גע' שלאפען אויף דעת אויבערשטן שטאָק, וואו ס' איין געווונן גענוג פרישער לופט. איז דער צייט פון די 3 וואקן, וואס די גראפע אַינְגָעַלְעַץ האט געהואינט אין גרטן, האבן זיך גוט דער פרישט און זיך געשטארקט פיזיש און גיסטיג. דאן האט אויך געהואינט ? וואקן אין גרטן אַגרוּפָע מײַדְעַלְעַץ פון אַונְגָּעָרְקָרְדָּשָׁול, וועלכ' בע האבן זיך אויך גוט דערפרישט. ואל דער ליבער גאט בענשן די קינדרער צו זאמען מיט זיירע

פֶּאָרְשִׁיד עַנְעַת יַדְיוֹת

דעט 50-טן יוני. מיר האבן זיך זעהר געפרעהט וואס איר האט געבענטשט געלגענהייט זו אטער מען פרישע לופט אויף דער דאטשע און צו טרייניקען ציגענע מליך. סע פרעהט אונז זעהר וואס איר פארברעננט גוט די צייט און לעבט אלע בלטום. מיר האבן געליענטט איעדר בריך מיט גויס דורך און סע האט זיך אונז אונז גויסוין או מיר זענען מיט איך צומאמען און טוין אלעס מיטי, מיט איך צומאמען ס-האט זיך אונז אויסגעווין או מיר לאכן מיט איך.

דער גרויסער געלערטעד ראדיאלאג, דיר איזער סאלאמאן פון פאריז, וועלכער האט גע- מאכט פיל ענדעטונגגען אויפן געבעיט פון היילן שרעקליכע קרענק קראבוס (ראק), אין געתראבן טאקע פון דער זעלבער קראנק) ווען ער איז אלט געווין 58 יאר.

אויף זיינען אויך פאראן דעלגייזע מענשן. אפיקו דינגרס פון רעליגינז (פרודיגער א. ז. וו.) וועלכע באשעטען זיך מיט דעם פראלטום פון זינד (איינאדרענדיג גאטטען-דיבטן, לעזענדיג, פרודיגענדיג, לערעדיג, טענדיג מעשים טובים), אבער זיי טוין קינמאל ניט קיין אמת/ע תושבה, גיבן זיך ניט איבער צו גאט, נעמען ניט אויף ישוען וויויער גואל — און ווערן פאר' לוירן פון דער וועלט. «איך בין די טירז ווער עס קומט ארין דורך מיר, וועט אויסגעלעזט ווערטן... זאנט דער האר און אויך: «וואן איר טילט זיך אפ פון מיר, קענט איר גאר ניט טוין» (יוחנן י"ג, ט"ז).

פון רומנייש.

די פארברעכגענס וואקסן אין דיטש- ולאנד. אין יאר 1934 זיינען אויטגעראגן גע- וחארן 12294 אורתילן פאר פארברעכנס, אין 1936 זיינען פרגעקומען 16855 קריםינאל-פראצען און אין 1937 האט די צאל גוואווקון ביז 1515. אין אמרתן קען דער קאמפ קעגן ברית-חדשה פונם «זשידאן» ישוע הנצרי דער אייביגער און גבענטער זונן פון גאט, דער ביגע לעבען ער אויסלעזר און דאס אייביגער לעבען קיין גומס, נאר פארקערט.

אין לאנדאן (ענגלאנד). אין פארביבן דונג מיט דער איצטיגער אינטערנציינאלער לאגע האט א געויסטר מר. סיינני קאלעט גע- שיקט צו יען מיטגילד פון דעם לארדזחויז (House of Lords) און פון דער רענירונג אין עקזומפלאר פון זיין פאמפלעט, אין וועלכען ער אונטערשטייט פילע קראנק וויטן אין דעם נא- ציאנאלאן לעבן. ער מאכט זיי אויפערקואם אויף דער גערעטיגקייט פון גאנטס משפטים און וויטס און אויף אייניגע נאציאנאלאע זינדען. אין דעם ליכט, מאכט ער א אויפרוף או מיאל באשטיימען א טאג פון תענית און זיך מתחודה זיין אויף די זינד.

דער וועסט איז עהנלייך צו דעם פון די אמת/ע נביים, וועלכע האבן געהט מוט צו מוסרין די מלכים און די פאלקס-פרירער. מר. ס. קלאלעט בעט די גלייביגע מתפלל ווין וועגן דער זאנ.

א גראס פון לאנדאן בר. משה ריכטער און בר. א. גבא שריבין אונז: «מיר דאנקען אין פאר איעער זעהר פרינטיליכן בריך פון

פּוֹן דַעַר רַעַד אֲקַצֵּעַ.

מיר טילן מיט די לעזער פון אונזער «המבשר-טוב», און דער אפזאל פון דעם אבאנע מענט-פריזן ווערט געמאכט דורך פריוויליגע נדבות.

אין רומניין קען מען די קליניג סומען מיט פאסט מארךן אין א בריוו. אונזער לעזער אין אורסלאנד ווערט: «בעבעטן זיירע פְּרִיווילִינְעַ אֲוִיסְצָאַלִינְדַּן- גען פאר דעם «המבשר-טוב», צו שיקן אויף דעם לאנדאנער אדרעם. מיר בעטן אין די בריך ניט לעגן קיין געלט, און טשען שיקן נאר אין רעניטראטורט בעריוו,

Adresa: Redacția „Binevestitorul“, D-lui I. Trachtmann,
str. Gh. Lazăr No. 90. Chișinău, Basarabia, România.